

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXXV (29)

Štev. (No.-) 19

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

13. maja 1976

Stoletnica

Ivana Cankarja

Danes se vsi Slovenci — doma in v svetu — spominjamo rojstva velikega pisatelja Ivana Cankarja, ki se je rodil 10. maja 1876 na Vrhniki. Samo petindvajset let svojega življenja je posvetil narodu in umetnosti, pa je vtišnil vanj neizbrisno znamenje svoje genialnosti. In to znamenje genija je; ne pripadati nikomur, a pripadati vsem! Vsi živimo na kakšen način iz njegovih vizij in gledanja sveta. Pravi genij raste iz svoje zemlje in sega v široki svet: tudi Cankar je zrasel iz Vrhnike, iz „tega prečudnega kraja pod sv. Trojico“, in vzdignil slovenstvo in sebe v last vsega sveta. Pripada človeštvu in Narodu. Res da je glavna pobudnica vseh letošnjih Cankarjevih proslav v Ljubljani Socialistična zveza delovnega ljudstva, kar bi bil sicer v neki meri pravni okvir za Cankarja socialdemokrata, za njegovo zavzemanje za delovnega človeka; toda mi vemo, da je predsednik SZDL zloglasni Ribičič, lastnoročni mučitelj „delovnega ljudstva“, če ne naravnost morilec človeka, trda pest komunistične partije. Ne bomo se čudili, če bodo ta dan proslavljali Cankarja kot „dialektičnega materialista“, kot komunističnega partizana s titovko in rdečo zvezdo, prišedšega naravnost iz „Cankarjeve brigade“. Toda eno je čisto gotovo in od vsega početka jasno kot beli dan: Cankar ni bil nikdar materialist in nikdar ateist, pač pa naravnost socialni in etični idealist in če ne ves čas cerkveni vernik, je bil vsaj romantični religiozni panteist, ki je vedno čutil Vesoljstvo nad sabo in v vesti Boga. In to je črta ločnica med njim in današnjimi oblastniki doma, ki si ga laste v vsej polnosti. Totalitariistično. Tudi mi si ga lastimo, vsaj v tej duhovni osnovni idealnosti, sicer pa ne v vsej polnosti, kajti vemo, da pripada vsem. Zato tudi nam. Slednjemu na svoj način.

Cankar je v mladosti iz „domače učenosti“ risal Brezjansko Marijo, ki visi danes na Brezjah kot votivno darilo. V dunajski dobi je iz „tuje učenosti“ socialist, vpisani član avstrijske socialdemokracije, slovenske nikdar, četrta je kandidiral za poslanca na njegovi listi. Poznati moramo avstrijski tip socialistov, da razumemo Cankarja kot demokrata, humanista, etničnega in socialnega reformatorja — iz človečanske ljubezni, ne nečloveškega sovraštva. Iz demokratičnega socializma, ne totalitarnega komunizma. Dunajska socialdemokracija je bila, ki je v času Cankarjeve smrti preprečila vdor komunizma v Srednjo Evropo! Ljubljanski literarni zgodovinar piše lepo o njem: „Cankar se je v dunajskih letih približal (!) socializmu, v ljubljanskih dobi pa je ob socialističnem humanizmu vidno uveljavljal prvine krščanske religioznosti ter je v njem vedno tičalo nekaj idealističnega občutja.“

Ne nekaj. Veliko. Toliko, da je vse svoje bedne, romarje, obtežene, izkoriščane gospodarsko in duhovno, vodil v procesiji — za „križem“, verujoč, da po trpljenju pride vstajenje, verujoč v evangelij tudi kot v socialno poslanstvo. Ali ni njegova zadnja zamisel bila načrt ženitnine v Kani galilejski, kjer bi govoril na svatbi Kristus o svojem socialnem poslanstvu na zemlji? Približal se je zdaj Krekovemu krščanskemu socializmu.

Nemec, socialist Wendel je zapisal: „Bil je socialist bolj iz Kristusa kot Marxa.“ Njegova vera je zapisana z njegovim percom in tiskana v Zbranih spisih: „Živ je Kristusov evangelij in slavno se bo dopolnil!“

Mi gledamo Cankarja v drugačni luči, kot oni doma. V luči gesla: Mati — Domovina — Bog!, ki je njegovo in naše.

Bog je bil vedno v najskritejši kamrici njegovega srca.

Mati vedno z njim in ob njem.

Nihče v slovenski književnosti ni tako ljubil matere, kot prav Cankar, ta sin Francke s Klanca, trpinke, gostičke, romarice, h kateri se vsi spovračamo, vsaj umret v njeni bližini. Ma-

IZOLACIONIZEM V ZDA

Poraz ameriškega vojaškega posega v Vietnam in Kambodži ter popolni neuspeh diplomatskih akcij na tem prostoru je največja neizgovorna, ki je zadela ZDA izven njenih meja v vsej njeni dvestoletni zgodovini. Tej nesreči se je pridružil neugodni razvoj dogodkov na Srednjem vzhodu, kjer je zapora olja iz arabskih oljnih vrelec konec l. 1973 jasno nakazala odvisnost Amerike od tuje energije; ostala je čisto osamljena ob strani Izraela, dočim se je cel svet od nje odmaknil in jo še danes pušča samo v obrambi obstanka te nove demokratične države na palestinskih zgodovinskih tleh. Potem je prišla še bivša portugalska kolonija Angola v Afriki, kamor je vtaknila svoje prste Sovjetska zveza in si jo priključila med svoje satelite s pomočjo kubanskih najemnikov, a Amerika je vse to opazovala, ne da bi bila mogla proces ustaviti ali ga vsaj preokreniti. Nauk iz Vietnama je bil še svež.

Vsa ta dogajanja, na prvi pogled in na videz brez vidnejših pretresov v Ameriki, čeprav je vietnamska afera dovolj usodno razcepila njeno ljudstvo, so vendarle pustila za seboj neugodne posledice, ki v teku časa postajajo bolj in bolj vidne in občutne. Predvsem je zelo padel ugled in mednarodni prestiž te največje svetovne velesile, in se zdi, da še vedno drsi navzdol. Gospodarsko je dežela kljub ogromnemu bogastvu zabredla v težave zaradi strašnih izdatkov za vojskovanje v Indokini in so vse ekonomske žrtve izgubljene. Na svetovnem političnem forumu Združenih narodov so ZDA že dolgo v manjšini, večkrat skoraj popolnoma osamljene, njih beseda tamkaj izgublja težo in moč. Ali je po vsem tem čudno, če se ameriškega ljudstva loteva neke vrste zagrenjenost, nejevolja in rastoča zaprtost samega vase? Izraža se posebno vidno z nezanimanjem za javne zadeve, indiferentnostjo pri volitvah in negativnim zadržanjem pri poseganju Amerike v tok in razvoj svetovne politike.

Zopet začnemo govoriti in pisati o izolacionizmu, čeprav je jasno, da je ravno ameriški izolacionizem po prvi svetovni vojni (Cabot Lodge versus Wilson) zasejal seme druge svetovne vojne in sprožil zmagovanje komunizma po nji in v našem času. Ne da bi hoteli slikati situacijo seklanje dobe bolj črno kot je v resnici, se zdi pri-

teri je postavil najlepši spomenik, in iz „tuje učenosti“ se je vedno vračal k njej po nove življenjske moči. Mati mu je simbol vsega dobrega. Celotno revolucionar v Hlapcih odstopi od zadnjega nasilnega dejanja z mislijo na mater. Drugi, ki je niso tako ljubili, so mogli izpeljati razredno sovraštvo do konca, do pokola deset in deset tisočev...

Domovina! „Nisem je ljubil kot cme-rav otrok,“ je zapisal, ampak bil je ves njen: „Glej, domovina, umetnik!“ Vse bičanje njenih napak, ves boj proti njeni neetičnosti in materializmu: vse je bilo iz ljubezni. Ljubil jo je, kot jo ljubi samo človek, ki jo je izgubil in jo gleda v podobi najlepših iluzij. Da, Cankar je postal prav glasnik — brezdomovincev, izseljenec, umetnik — domotožja.

On je v tem naš genij. „Izseljenki problem je pri Cankarju najbistvenejše ustvarjanje,“ je zapisal raziskovalec njegovega domotožja W. Heiliger. Domotožje se veže obenem v materinsko ljubezen. Deli izseljenca med tujino in domovino. Najbolj znani Cankarjevi junaki so — tujci, romarji, vedno hrepeneči ljudje. Ljudje s Klanca gredo v svet — in se vračajo domov, kjer so potem — tujci. A so doma. Cankar ni glasnik „izkoreninjenosti od domače zemlje, ampak nasprotno, zakoreninjenosti vanjo.“ Zato hrepni po njej. Cankar je eden prvih opisoval izseljenški problem. Čutil se je ves čas na Dunaju kot „izseljenec“, odkoder je gledal na domovino v iluziji, zato jo je videl iznakaženo, bičal je njen videz, da bi

merno pokazati na razvoj, ki utegne trpko prizadeti vsakega izmed nas.

In če je tako, potem je vsak izmed nas dolžan aktivno se zanimati za razvoj političnih tokov v tej deželi in po svetu, ter jasno opredeliti svoje stališče do njih. Vedno bolj na gosto množiči se problemi, izvirajoči iz razvoja dogodkov po svetu, so nagnili urednika revija „Commentary magazine“, da je pisal v aprilski izdaji o razvijanju novega sporazumevanja v Ameriki, ki naj pospešuje politiko, ki bi „svet napravila varen za komunizem.“ To je zapisal znani časnikar Norman Podhoretz in dodal, da se zdi, kot da je v Ameriki nastala koalicija liberalne in konservativne „elite“, ki sprejema predlog, naj Združene države ne gredo nikdar več v vojno, razen če bi bilo treba braniti pred napadom lastno zemljo.

In Norman Podhoretz potem nadaljuje: „Ali smo izgubili voljo, da bi branili svobodni svet — da, svobodni svet — pred širjenjem komunizma?“

Sam ameriški državni tajnik se pritožuje nad samomorilnim izolacionističnim razvojem v ameriškem življenju, in svari pred možnostjo, da bi ta dežela kmalu „postala osamljena trdnjava na otoku v sovražnem in razburkanem svetovnem morju.“ V zvezi z volitvami Podhoretz prizna, da se je pojavil odpor proti enosmerni poti déttente, tako med intelektualnimi krogi, kakor tudi še bolj v delavskem gibanju, nekoliko med gospodarskimi vrstami kakor tudi v okviru volitvene politike. Vendar taka gledanja niso bila še odločilno preiskšana na gladini narodne politike pri volitvah, in dokler se to ne zgodi, ni mogoče odgovoriti na temeljno vprašanje: „Ali je novi izolacionizem ravno tako zajel množice Amerikancev, kakor je zajel elito?“ Od izida volitev bo odvisno, pod kakšnim napisom na ameriškem praporu bomo praznovali dvestoletnico dežele in njenega ljudstva, ki je ohranjalo dediščino svobode od ustanovitve ZDA do danes, za kar jo zavid in čemur se čudi svet.

Človek bi mislil, da je umik Združenih držav iz vodstva svetovne pozornice v samoljubno osamelost nekaj popolnoma nemogočega. Vendar pravijo, da je na tem svetu vse mogoče, zlasti pa še v Ameriki. Bodimo zatorej pazljivi in čuječi, a ob enem delajmo in prosimo Boga, da do tega nikoli ne pride.

L. P.

ustvaril slovensko družbo po svoji podobi: etično čisto, socialno pravično, in svobodno: narodno in politično; še bolj pa v duši, v vesti. In iz te ljubezni iz tujine domov, se je razraslo njegovo hrepenenje preko mej domovine — k večnosti, v hrepenenje po Neskončnosti, po Bogu. Lepa Vida je nenehno hrepenenje po lepši domovini. Ni pa naravnost težnja iz umazanega sveta k zvezdam, h kozmični vseprisotnosti, po „paradižnem stanju“... Iz domotožja vodi pot k domovini večnosti...

To pa je čisto drugačna pesem, kot pa se v teh dneh poje in sliši v domovini. Pisatelj Jernej Roj, ki je šele l. 1954 ušel iz domovine v emigracijo, piše, da je zabrusil v obraz Ferdu Kozaku, tedaj predsedniku slovenske skupščine besedo: „Cankar se ne more braniti, če ga po smrti spreobračate v komunista.“

Zato ga branimo mi, živi, pred potvarjanjem. Ne le branimo: živimo iz njega. Dovolj je v njem prvin, ki so nam lahko čisti studenci za naše lastno prerajanje. Cankar je slovenski genij. Je vsem vse. Nam je vir Lepote, Dobrote in Pravičnosti. Socialne pravičnosti. Svobode. Človeške in narodne.

Za Prešernom največji umetnik slovenske besede.

Toda ta umetnik je tudi človek, ki nam govori danes na svoj stoletni rojstni dan svojo najglobljo življenjsko modrost in spoznanje, ki naj bo tudi naše; še celo dvakrat naše, ker so z vero v njegovo besedo umirali tisoči in tisoči:

Mati — Domovina — Bog!

td

Vseslovensko romanje v Luján

TRI TISOČ ROJAKOV PRI MARIJI

Verska in narodna izročila trdno živijo v naši skupnosti in se prelivajo iz roda v rod. Temu gotovo pričajo tudi številne množične manifestacije, ki iz leta v leto nikakor ne upadajo, marveč so v mnogih primerih številčno še močnejše. In tu spada gotovo na prvo mesto vseslovensko romanje k Mariji v lujansko božjepotno cerkev, ki vsako drugo majsko nedeljo zbere rojake iz Velikega Buenos Airesa, pa tudi iz drugih krajev Argentine. Slovenci vseh starosti in stanov skupno poromajo k božji in naši Materi, da se ji zahvalijo za prejete milosti, in se ji priporočijo v varstvo tudi za v bodoče.

Nedelja 9. maja, dan letošnjega romanja, nas je pozdravila z lepim jesenskim soncem. Lepo vreme nas je potem spremljalo ves dan, in nam naklonilo tudi to veselje. Že od zgodnjih jutranjih ur je bilo pred ogromno baziliko opaziti svojevrstno vrvenje. Ko so se rojaki pričeli zgrinjati na prostrani trg, so jih izpred vhoda pozdravljale prelepe barve slovenskih zastav, ki so plapolale poleg argentinske narodne zastave in papeškega prapora. Slovenska beseda je polnila trg in vhod. In ko je ob desetih direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar pristopil k oltarju, je iz ti-

soh grl glasno zadonelo: „Spet kliče nas venčani maj, k Mariji...“

Romarska sveta maša je bila za vse žive in mrtve Slovence v Argentini. Po evangeliju je msgr. Orehar spregovoril zbranim rojakom in poudarjal sledeče misli:

„Ko se v teh dneh spominjamo 100-letnice rojstva našega velikega pisatelja Cankarja, mislimo na vse, kar je lepega napisal o Bogu, domovini, materi, obstal je pa pred podobo duhovnika, skoro se je ob njej spotaknil, ker je pisal iz misli in okolja tistega časa.

Vi živite v podobnih razmerah časa in dežele, ki za duhovnika velikokrat nima dobre besede in ne čuti potrebe po njegovi navzočnosti, zato nam je potrebno tudi o problemu razmisliti, poudariti spoštovanje, vrednotenje in pomoč duhovniku.

Spoštovanje do duhovnika boste imeli verniki, če boste verovali v njegov izvor ter njegovo poslanstvo. Duhovnik je s škofii postavljen od Kristusom. On jim vtisne „po maziljenju sv. Duha neizbrisno znamenje, da morejo delovati v osebi Kristusovi.“ (DS 2. Vatik. 2)

Vrednotenje duhovnika postavi sv. Pavel: „Duhovnik je vzet izmed ljudi (Nad. na 2. str.)

Pavel VI., žejni smo tvoje krvi

Moč komunistov v Italiji raste iz dneva v dan. Po lanskem veliki zmagi na krajevnih volitvah je zavladal po državi velik preplah. K vedno večji politični negotovosti je treba dodati še narast zločinov. Samo lansko leto je bilo npr. 58 ugrabitev z namenom, da se dobi težke milijone odkupnine. To se običajno posreči, saj je oblast zelo šibka. V prvih mesecih letošnjega leta je bilo prijavljenih 13 takih slučajev. Koliko pa je takih, ki plačajo, ne da bi najavili ugrabitev policiji, tega ne pove nobena statistika. Zato vedno bolj raste število ljudi, ki se skušajo rešiti v inozemstvo. Še večji je beg kapitala.

Takoj po lanskih volitvah se je, po izjavah kanadskega veleposlaništva v Rimu, število prošelj za kanadski vizum povečalo za 30%. To število se vsak dan veča. Poleg Kanade sta, izmed mnogih dežel, zelo zaželeni Venezuela in Brazil. Kar se pa tiče šibkosti sedanje vlade v Italiji, so razmere zelo podobne onim v Sloveniji v letih 1943/44.

Ni čuda, da skušajo sedaj to težko situacijo, kot pred leti v Sloveniji, izrabiti komunisti, ki so se vrgli z vso silo na vero in pri tem ne štedijo sredstev. Skoro vsaka politična manifestacija, pa naj gre tudi za uzakonjenje splava, se konča z onečaščenjem cerkva. Mladi, nezreli študenti mečejo raz sten sveta razpela in jih onečaščaj, ne da bi dajali za ta kriminalna dejanja komurkoli odgovor. Razpela končajo v omarah.

Posebno priljubljene so zunanje stene slavnih cerkva po katerih demonstranti mažejo napise kot: Smrt far-

jem, dinamit cerkvam. Zahtevamo legalizacijo splava. Da je pri tem priljubljena tarča svetih oče, menda ni treba še posebej omeniti. Med napisi navadno prvači: Pavel VI., žejni smo tvoje krvi.

Sveti oče je tudi predmet najbolj grobih natolcevanj, najbolj gnusnega obrekovanja. Ni je tako umazane laži, ne tako nemogočega blata, da bi ga ne vrgli na svetega očeta. Naj kot primer navedem samo enega: zadnji čas so komunistični listi iznašli nemogočo laž, da ima častitljivi starček nedovoljene razmere z nekim francoskim igralcem.

V začetku tega meseca je papež govoril 50.000 glavi množici, ki se je zbrala na trgu Svetega Petra, da mu da zadoščenje obenem z onimi, ki so se zbrali po celi Italiji, in je do smrti potrj vzklilni: „Ni mogoče razumeti, da je moja skromna oseba predmet tolikega zaničevanja in napadov s strani neodgovorne množice in od strani določenih časopisov.“

Pri razmotrivanju teh razmer zažari v vsej veličini oseba škofa Rožmana. Kot sedaj obljublja smrt papežu, tako so pred 30 leti grozili našemu vladiki, da bo „visel sredi Ljubljane.“ Kot sedaj obrekujejo papeža, so zlili vso gnojnico na našega vladiko. Toda škof Rožman se ni ustrašil. Ne meneč se za vsa obrekovanja in groznje, čisto sam, saj ga niso razumeli niti oni, ki bi ga bili morali razumeti, je kazal zaupani mu čredi pravo pot resnice in se neustrašeno boril proti zlu. Zato pa njegov vzor raste in sveti vedno bolj in bolj.

PAVEL VI., HOČEMO TVOJO KRI. — Tako stoji zapisano na cerkvi San Barnaba v Milanu, skupaj z napisi o zahtevah svobodnega in zastonskega splava. Kam greš Italija? Po tej poti — v grob!

KRONIKA SOVJETSKEGA DISIDENTSTVA

VEDNO VEČ SVOBODNJAKOV

Deset let, odkar se je porodilo ob moskovskem procesu pisatelja Andreja Sinjavskega in Julija Danijela, se sovjetsko disidentovsko gibanje pripravlja na nove spopade s sovjetskim komunističnim režimom. Dasi je bilo več vodilnih disidentov v ZSSR v minulih desetih letih izgnanih iz države, vrženih v ječe ali pa drugače preganjanih in so mnogi na Zahodu menili, da bo gibanje zdaj konec, se dogaja ravno obratno. Število disidentov v ZSSR in po evropskih sovjetskih satelitih narašča.

Sovjetski komunistični režim prav sedaj najbolj preganja dr. Andreja Saharova, svetovno znanega atomskega fizika in Nobelovega nagrajenca, ker je nedavno oklofutal sovjetskega policista, ki mu ni dovolil vstopa v sodno dvorano v Omsku v Sibiriji, kjer so sodili disidenta Džemilova. Ta je bil obsojen „zločina protisovjetske propagande“ in odpeljan za dve in pol leti na prisilno delo v neko sibirsko koncentracijsko taborišče. Džemilov je bil tokrat že četrtri obsojen.

Istočasno je bil v Moskvi obsojen na pet let izgnanstva v Sibiriji Andrej Tverdohlebov, tajnik sovjetske skupine Amnesty International, mednarodne organizacije s sedežem v Londonu, ki se bori za človečanske pravice kjer koli na svetu.

In nekaj dni pred tem je dolgoletni in mednarodno znan sovjetski disident, pisatelj Andrej Amalrik časnika izjavil, da njega verjetno leta 1984 ne bo več v ZSSR. Kakor je znano, je Amalrik pred leti napisal knjigo „Ali bo ZSSR preživela leto 1984?“. V njej ugotavlja, da v takšni obliki in s takšnim režimom, kakor ga ima danes, ne. Amalrik je bil sedaj od sovjetske policije „naprošen“, naj „prostovoljno“ zaprosi za dovoljenje za izselitev iz ZSSR.

Džemilov je leta 1969 ustanovil tkim. Akcijsko skupino za obrambo človečanskih pravic, Tverdohlebov pa je bil leta 1970 soustanovitelj dr. Saharovega Odbora za človečanske pravice v ZSSR.

Višek prvega vala disidentstva je gibanje doseglo leta 1968 ob priliki sovjetske invazije na Češkoslovaško. Številni disidenti so se zbrali na moskovskem Rdečem trgu avgusta 1968 in glasno protestirali proti vdoru sovjetskih tankov v Češkoslovaško. Disident Anatolij Jakobson, prevajalec po poklicu, je v „Kroniki tekočih dogodkov“, glasilo gibanja, takrat med drugim z zaupanjem zapisal: „Protestno zborovanje je začetek ljudske samoosvoboditve izpod ponižujočega ustrahovanja in izpod priknavanja zla.“

Sovjetsko policijsko preganjanje disidentov je bilo tako silovito, da npr. od prvotnih 15 disidentov, ki so usta-

novili Akejsko skupino leta 1969, samo še pet podpisuje protestne vloge, od teh pet pa sta samo dva še dejanska aktivista, in sicer lingvistka Tatjana Hodorovičeva in matematičarka Tatjana Velikanova. Ostali so bili izgnani v tujino ali pa so zaprti v koncentracijskih taboriščih odn. so pomrli. Tudi pet disidentov, ki so leta 1968 demonstrirali na Rdečem trgu, je že emigriralo na Zahod.

Toda na njihova mesta stopajo vedno novi disidenti, ki jih po vsej pravici lahko imenujemo junake. Ko je bil npr. lanskega decembra biolog Sergej Kovaljov, eden članov uredništva „Kronike tekočih dogodkov“, obsojen na sedem let ječe, je 232 ljudi, vključno 58 pripornikov, podpisalo protestno vlogo.

Sovjetska policija je začela s hudimi pregoni disidentov zlasti konec leta 1971 ter je sredi leta 1973 kazalo, kakor da ji bo gibanje uspelo uničiti. „Kronika“ je prenehala izhajati in večina vodilnih disidentov je bilo po ječah in koncentracijskih taboriščih. Nekateri med njimi so pod pritiskom klonili in izstopili iz vrst disidentov. Med njimi sta bila na Zahodu najbolj znana Pjotr Jakir in Viktor Krasin. Vodilna junaka, dr. Saharov in pisatelj Solženicin sta bila praktično edina, ki ju sovjetska policija ni upala, zaradi svetovne javnosti, zapreti.

Solženicina se je sovjetski režim končno znebil februarja 1974, ko ga je izgnal na Zahod, misleč da bo tako nevtaliziral pisateljevo delavnost proti Kremlju. Solženicinova deportacija je, nasprotno, povzročila v svetu splošen protest in maja istega leta je v ZSSR znova začela izhajati „Kronika tekočih dogodkov“, ki je sovjetska policija do danes ni mogla zadušiti.

Volilni poraz francoske KP

TUDI V NOVI OBLEKI NI DRUGAČNA

Francoska komunistična partija, katere vodja George Marchais se je bil na lanskem kongresu sovjetske partije v Moskvi javno „uprl“ diktatom iz Kremlja kar se tiče partijskega nastopanja v francoski notranji politiki, je kot „od Moskve neodvisna“ partija prvič nastopila v novi obleki v mestu Tours, kjer so Francozi minulo nedeljo volili župana.

Francoska komunistična partija je imela letos februarja svoj 22. kongres, na katerem so sklenili „počlovečiti“ njen obraz, da bi lažje zavladali nad Francijo. V centralni komite so bili nastavljeni nekateri mladi partijci, med njimi tudi neki Pierre Juquin, ki je vodstvu med drugim tudi predlagal, naj bi francoska partija zavrgla stari par-

Mednarodni teden

ZA PRAZNOVANJE 31. obletnice zmage nad nacistično Nemčijo 9. t. m. je sovjetski CKKP podelil svojemu glavnemu tajniku Brežnjevu buržujski vojaški čin „maršala“. Brežnjevu manjka samo še ena stopnja, da bo po činu dosegel Stalina, ki si je nadel naslov „generalissimo“. Civilist Ustinov, ki je bil nedavno postavljen za sovjetskega obrambnega ministra, pa je dobil generalski čin.

POSADKA sovjetskega rušilca Storožjevoja se je lanskega novembra v Leningradu uprla in usmerila ladjo proti svobodi na Švedsko. Partijskim častnikom na ladji je uspelo o upor obvestiti sovjetsko letalstvo, ki je ladjo bombardiralo ter pri tem ubilo več mornarjev. Posadka se je nato predala ter je po izkrcanju sovjetska vojaška policija ustrelila 50 uporniških mornarjev. Opazovalci spominjajo na mornariški upor leta 1917 tik pred sovjetsko revolucijo, toda takrat v prid Leninu in komunizmu.

AMERIŠKI SENATNI PODODBOR za notranjo varnost je izdal poročilo o preiskavah delovanja levičarskih organizacij v ZDA in ugotavlja, da so se komunisti letos skrili za tkim. Ljudsko komisijo za 200-letnico, (Peoples Bicentennial Commission), ki jo izkoriščajo za svoje prevratniške namene ob letošnjem praznovanju 200-letnice obstoja ZDA. PBC je razposlala 8000 kaset ženam raznih funkcionarjev, v katerih opisuje trgovske skandale in poziva žene, naj „zaslišujejo svoje moze o njihovem kriminalnem delovanju v škodo ameriškega ljudstva.“ PBC tudi ponuja tajnicam funkcionarjev lepe dolarske odškodnine za informacije o trgovskih škandalih in pripravlja demonstracije v Washingtonu.

tijski znak s srpom in kladivom, prav tako rdečo barvo, in vrgla med Francoze svoj novi znak: zeleno kroglo, ki naj predstavlja „združitev človeštva v zelenem okolju.“ Partijsko vodstvo je idejo sprejelo, tako da je bilo mesto Tours pred nedeljskimi volitvami na gosto polepljeno s partijskimi propagandnimi lepaki z zeleno kroglo. V Tours sta tudi prišla Juquin in glavni partijski vodja Marchais sam, da sta na volilnih shodih propagirala „novi partijski obraz“. No nobenemu shodu ni bilo rdeče barve, prav tako ne na tiskovni konferenci, ki jo je partija pred volitvami priredila v svojem lokalnu v Toursu. Znak srpa in kladiva so skrili za Leninovo sliko v partijskem glavnem stanu.

molitvijo. Govornik je pozival rojake k vztrajni molitvi, zlasti k pobožnosti rožnega venca.

Poleg molitve pa je važna, za ohranitev vere v družinah, tudi ljubezen do Cerkve. Koliko mučenecv imamo Slovenci, ki so dali svoja življenja za vero in Cerkev. Prelat Novak se jih je spominjal in pozival romarje, naj v naši skupnosti po njihovem zgledu ljubimo Cerkev in jo branimo. Naj spoštujemo duhovnike, naj znamo ločiti v Cerkv kar je človeškega in kar je božjega.

Svoj kratek in jednat nagovor je prelat Novak zaključil z vzklikom in prošnjo: „Marija, nauči nas moliti, naučiti nas ljubiti Cerkev, ki je delo tvojega Sina.“

Takoj nato se je razvila procesija. Saj je kar težko opisati, tako mogočno manifestacijo vere. Križ, zastave, šolska mladina, možje in fantje, kip lujanske Marije, narodne noše, brezjanska Marija Pomagaj, ministranti in duhovniki, redovnice, žene in dekleta. Tako je suho naštevavanje. A kako pretresljivo je bilo gledati vrste in vrste slovenskih vernikov, ki so se pomikale po asfaltu okoli razprostranega trga pred baziliko, z glasno pesmijo na ustih in molitvijo rožnega venca. Tako lepo število šolarjev, ki so v spremstvu svojih učiteljev s tako otroško vero čivkali Marijine pesmi, katere slovenski narod ohranja v čast nebeški materi dolge rodove. Trdno vero resnih mož in fantov. Pa tako izredno število narodnih noš (nad sto jih je bilo, ki so vzbujale občudovanje domačinov). Obe Marijini podobi sta predsedovali manifestaciji. Ista nebeška mati, ki jo dvo-

Cuba, legión extranjera al servicio de la URSS

En un reciente editorial, el matutino “La Prensa” de Buenos Aires analiza los casos de ingerencia militar cubana, tanto en América latina, como especialmente en Africa. En el mencionado comentario se dice, entre otras cosas:

“Castro le ha tomado el gusto a la impunidad después de su incursión en Angola, y éste es el momento en que no pocos de sus hasta ayer panegiristas, algunos de ellos embozados, ahora hacen suyos los argumentos relativos a la intervención cubana en los asuntos internos de otros países, que ayer desecharon como si se hallaran en un nebuloso estado de ingenuidad. El ‘gobierno del pueblo’, abolido en marzo pasado, enarboló la misma facciosa bandera, añadiendo al olvido de las medidas votadas en Punta del Este, un curso de estrechas relaciones con La Habana que convendría investigar.

Si bien se mira, Cuba ha absorbido ya por completo, hasta el punto de formar parte de su propia naturaleza, todo el juego de artimañas que caracteriza a la política exterior soviética. La maniobra intervencionista de Fidel Castro en Angola comenzó en la primavera (septentrional) de 1975, cuando envió a ese país un primer ‘grupo asesor’ de 250 militares, mientras por su lado la Unión Soviética aceleraba el envío de armas y pertrechos. En verdad se trataba de una triple combinación, pues mediante un curso paralelo algunos estados miembros de la OEA celebraban varias reuniones para ‘poner fin’ a la disputa con ‘la hermana Cuba’. Recuérdese la reunión de mayo de 1975 y la de julio en San José Costa Rica, donde se acordó que cada uno de los países miembros de la OEA podía reanudar relaciones diplomáticas y económicas con Cuba.

De ese paso ha quedado un mal recuerdo. Comentando éstos y otros hechos, el articulista Barreto Leite Filho ha dicho en ‘Folha de Sao Paulo’: ‘Agora se ve claramente que la Unión Soviética usa a Cuba como su ‘legión extranjera’. Y así es.”

Potres v Italiji in Sloveniji

Vrsta potresnih sunkov je minuli teden težko prizadela področje okoli Vidma (Udine) v severovzhodni Italiji, zatem pa še področje Kobarida in Tolmina v Sloveniji.

Na področju okoli Vidma sta močno prizadeta Beneška Slovenija in Rezijska, v teh zlasti kraji Pušja ves (ital. Venzone), Tarcent (Tarcento) in Humin (Gemon). Humin je skoro v celoti porušen.

Število smrtnih žrtev v Italiji se bliža 1000, ranjenih je še več ljudi, mnoge starodavne stavbe in cerkve so uničene.

Potresne valove so čutili tudi v Avstriji, Zah. Nemčiji, Franciji, Belgiji in Nizozemski, kakor po vsem Goriškem in Tržaškem, kjer pa kljub bližini potresnega epicentra, ki je bil pod Vidmom, ni bilo škode in človeških žrtev.

Potres je preplasil tudi Ljubljano.

Toda vsi partijski naporji so bili zaman. Z absolutno večino 56% je zmagal konservativni kandidat 55-letni Jean Royer, ki je župan Toursa že 17 let. Niti druge runde volitev prihodnje nedelje ne bo treba, ker je tako odločno potolkel komuniste in druge levičarje. Socialisti so dobili 21,5% glasov, komunisti manj od 10%. Royer je zmagal med kandidati devet različnih strank in stranic.

Francoska KP je tem volitvam, ko se je prvič okazala v svoji „novi obleki“, pripisovala velik pomen, v pričanju, da je taktično na pravi poti. Toda tourski meščani so dokazali, da mislijo s svojo glavo.

je narodov, tako daleč vsaksebi, pa po usodi ta dan pomešana, časti s tako trdno vero. Sredi med narodom (metafora in resnica) duhovščina in redništvo. Pa dolge kolone žena in deklet v tisti zaupni in občudovanja vzbujajoči veri:

„Vene cvet mladosti,
gine časov tek...
...Mati ne pozabi me.“

V ozračju so donele Marijine pesmi, medtem ko so morali zastavonoše na čelu procesije še in še čakati, da so se strnjene gručice žena in deklet uvrstile v procesijo, ki je tako v stisnjem četrstopu objela ves ogromni trg pred baziliko. Tedaj so prve vrste moč pričele vstopati v baziliko. Rjaki so prejemali spominke podobice s posvetilom „Mariji, materi naših družin in naše skupnosti.“

V baziliki so nato sledile pete litanije Matere božje z vpletanjem posameznih kitic Marijinih pesmi. Po molitvi posvetitve brezmadežnemu Marijinemu Srcu je zadonela zahvalna pesem, ki so jo vsi romarji stoje peli. Mogočno je odmevala pesem, ko je po blagoslovu z Najsvetejšim, v slovo od Marije iz tisočih grl zadonela prelepa in slovenskemu srcu tako priljubljena „Marija skoz“ življenje...“ Pesem se je dvigala in zaplavala pred Marijino podobo, v zahvalo in prošnjo za ponovne milosti, v življenje, ki „v valovih in vetrovih“ hiti naprej. Še so doneli zadnji akordi pesmi, ko so se rojaki pričeli razhajati, polni tistega notranjega veselja, ki ga v človeško srce polaga le trdna vera v Boga in globoko zaupanje v nebeško Mater.

čane, rahlo so ga čutili tudi v Zagrebu in okolici.

V Italiji je italijanska KP vnesla v volilno kampanjo problem pomoči od potresa prizadetim krajem in očita demokrščanski vladi, da premalo in prepočasno pošilja pomoč prebivalstvu. Vlada je izdala iz državne blagajne 250 milijonov dolarjev „kot prvi obrok“ za pomoč potresnemu področju, z zdravniškimi ekipami in drugim materialom pa so Italiji priskočili na pomoč tudi druge zahodnoevropske države.

„Hrvatski narod“
zopet začel izhajati

Kakor smo že poročali v Svobodni Sloveniji je meseca decembra lanskega leta prenehal izhajati v Buenos Airesu hrvaški list “Hrvatski Narod“, ki ga izdaja dr. Vjekoslav Vrančić. Prenehal je zaradi finančnih težav, ki so nastale s povišanjem tiskarskih stroškov in cene papirja. Aprila meseca pa je list ponovno začel izhajati, ker so mu to omogočili s finančno podporo hrvaški izseljenci v Kanadi in Severni Ameriki. V tej številki poroča med drugim, da je bil v prvi polovici aprila v Buenos Airesu na obisku dr. Stanek Vujica, predsednik “Hrvatskog Narodnog Vieća“. 9. aprila je imel informativni sestanek s predstavniki različnih političnih in društvenih skupin. Večje zborovanje pa je imel v hrvaškem domu, ki se ga je udeležilo blizu 300 Hrvatov. Podal je obširno poročilo o delu in sestavi ustanove, kateri predseduje. Po njegovem poročilu pa se je razvila debata, ki po mnenju poročevalca v Hrvatskem Narodu ni bila na višini. Bilo je precej ostre debate o proslavi 10. aprila, ko je tega dne leta 1941 nastala Nezavisna hrvaška država. Navzoči so kritizirali tudi sestavo HNV in so bila izrečena mnoga sumničenja. Dr. Vujica pa je govoril tudi na proslavi 10. aprila, kjer se je najprej ozrl na preteklost in na boj Hrvatov za samostojno hrvaško državo. V drugem delu govora je dejal, da je na videz „današnja situacija za Hrvate izredno težka in skoraj brezupna.“ Kljub temu je pozival, da vztrajajo in sodelujejo za skupni cilj. Prosil je tudi, da finančno podpro delo HNV. Kako je to nujno, je navedel primer, da neka propagandna ustanova računa za širjenje zahtev Hrvatov po lastni državi po 40.000 dol. skozi 6 mesecev. Priznal je, da Hrvatje za enkrat tega ne zmorejo, kljub temu je pozival k optimizmu in k nadaljnjemu vztrajnemu delu.

PET ČASNIKARJEV je trenutno v ječah v komunistični Jugoslaviji, poroča Amnesty International iz Londona. Časnikarji so bili aretirani „iz političnih razlogov.“ Diktator Tito je nedavno v Stockholmu potrdil, da je Jugoslavija država v sovjetskem bloku, ki ima trenutno porcentualno največ političnih pripornikov.

SEVERNIN IN JUŽNI VIETNAM sta na volitvah „izvolila“ skupno skupščino, ki šteje 492 članov. Oba vietnamska dela sta se združila v eno državo, ki jo mora uzakoniti nova skupščina. Zadnja južnovietnamska nekomunistična vlada se je predala zmagovitim komunističnim gverilcem in severnovietnamski vojski lanskega 30. aprila.

ROMANJE V LUJAN

(Nad. s 1. str.)

in postavljen za ljudi“ Hebr 5, 1. „Namen, katerega hoče doseči duhovnik je slava božja, da ljudje zavestno, svobodno in hvaležno sprejmejo Kristusovo dovršeno delo, strežejo ljudem, tako prispevajo k večanju slave božje, kakor tudi k napredku ljudi v božjem življenju.“ (DS.) Pij XI. je rekel: „Duhovnik spremlja vernika od krsta do groba.“ Tudi slovenski duhovnik je vso zgodovino stal ob svojih vernikih, ko drugega ni bilo, ali ni mogel storiti ničesar. Pomislimo na trpljenje v borbi za svobodo, v času revolucije, v taboriščih in v izseljenstvu. Imenoma Slomšek, Missia, Jeglič, Rožman, Sedej se pridružijo duhovniki in škofi danes v Sloveniji in v izseljenstvu. Resnico je povedal torontski škof, „da en duhovnik pomaga k zveličanju vsaj 5.000 ljudem.“

Pomoč duhovniku ste verniki, ki priznate njegovo delo, to delo cenite. Imate besede obrambe za duhovnika, naj bo to slovenski ali drugorodni, ker imajo ljudje danes večkrat umazana usta in besede za te poslane božje. Delati naj ne nehate verniki za duhovniške poklice, ki jih manjka med Slovenci v izseljenstvu, v deželi, v kateri živimo in tudi v slovenski domovini usihajo. Važna je po besedi Pija XII. vloga družine: „Od družine, ki je utemeljena na božji volji, Kristus in Cerkev dobivata junake in glasnike, ki branijo krščansko ljudstvo in prehajajo preko oceanov, da razsvetlujejo in rešujejo duše.“

Sodelovanje, ki ga opravite z duhovnikom za blagor duš, ni usluga njemu, temveč pomoč bratom, ki so v duhovni stiski.“

Sledila je sveta maša, glasna molitev in petje slovenskih romarjev sta napolnjevala prostrano baziliko in vzbujala občudovanje in pohvalo drugih romarjev. Med svetim obhajilom so rojaki množično pristopali k prejemu Eucharistije. Tudi ta številni prejem sv. obhajila je pri domačih duhovnikih vzbujal pohvalne komentarje.

Po maši je sledil opoldanski odmor. Rjaki so se razšli po raznih predelih romarskih prostorov okrog bazilike in ob reki, da se okrepijo in da se srečajo z znanci in prijatelji. Mnogi imajo priliko snidenja le na ta dan. Težko je torej opisati veselje srečanja in razgovorov, ki so se razpletli, dokler ni zvon poklical k popoldanski pobožnosti.

Ob dveh je bila že bazilika polno zasedena. Znova je Marijina pesem bila uvod v pobožnost. Med petjem je pred oltar stopil prelat France Novak, ki je nato na romarje naslovil jednat nagovor. Govoril je o Mariji, materi naših družin. V času, ko se po vsem svetu ruši morala in gine pravo družinsko življenje, naj Marija varuje to osnovno celico človeške družbe v naši skupnosti. Prelat Novak je pozival očete in matere, pozival pa tudi mladino, naj odpro Mariji vrata družin, naj naše družine vodi božja Mati. Brez Boga in Marije postane človek razvalina življenja. Vrata Mariji pa naj odpremo z

Nedelja, 6. junija

DAN SLOVENSKIH JUNAKOV

V SLOVENSKEM DOMU
v SAN MARTINU

bo v soboto, 22. maja,
točno ob 20. uri

FILMSKI VEČER

„Slovinci po svetu“

obenem s prikazom Slovenskega dne
v Argentini

z razlago g. Lojzeta Režija

Po predstavi bo na razpolago
večerja.

1.000.000.— m/n

nagrade bo dobil eden od članov
KREDITNE ZADRUGE SLOGA,
ki bo imel 30. junija 1976 izpol-
njene pogoje za polno posmrtnin-
sko podporo: 300.000.— m/n vlo-
ženega kapitala mlajši od 30 let;
600.000.— m/n mlajši od 50 let in
1.000.000.— m/n starejši od 50 let.
Ta kapital vam poleg obresti da
tudi pravico do posmrtninske pod-
pore, ki je od 1. aprila 1976 dalje
zvišana na 3.000.000.— m/n.

V SLOGI JE MOČ!

**V nedeljo, 23. maja,
ob 16. uri**

**Glavni dobitek: Osem dnevnih letalskih izletov za zimske počitnice v Bari-
loče, in seveda še veliko drugih bogatih dobitkov.**

PIREDITEV BO OB VSAKEM VREMENU V PROSTORIH "NAŠEGA DOMA"

HIPOLITO YRIGROYEN 2756 — SAN JUSTO

PO TOMBOLI DOMAČE RAZVEDRILO

OBVESTILA

NEDELJA, 16. maja:

V Slovenskem domu v San Martinu
petnajsta obletnica blagoslovitve doma.
Celodnevna prireditev z mašo, akademi-
jo in družabno prireditvijo.

SOBOTA, 15. maja:

V Slomškovem domu ob 20 večer
Super polke 2001.

SOBOTA, 22. maja:

V Slovenskem domu v San Martinu
točno ob 20 filmski večer „Slovinci po
svetu“ z uvodno besedo g. Alojzija Re-
žija.

Na Pristavi v Castelarju ob 20 ve-
seloigra „Trije vaški svetniki.“

V Hladnikovem domu v Slovenski
vasi družinska večerja ob 20.30. Prija-
ve pri društvenih odborikih do vklju-
čno ponedeljka 17. maja.

NEDELJA, 23. maja:

V Slovenski hiši ob 9.30 mladinska
sv. maša; nato sestanek SDO in SFZ,
na katerem bo govoril pisatelj Karel
Mausier.

V Našem domu v San Justo ob 16
tombola.

**Prof. dr. JUAN
JESUS BLASNIK**

**špecialist za ortopedijo
in travmatologijo**

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek in petek od 17 do 20.
Zahtevati določitev ure na privatni
telefon 628-4188.

Na Pristavi v Castelarju ob 18 vese-
loigra „Trije vaški svetniki.“

NEDELJA, 30. maja:

Žegnanje pri Mariji Pomagaj v Slo-
venski hiši.

NEDELJA, 6. junija:

Dan slovenskih junakov.

Začetek predavanj Slovenske kultur-
ne akcije bo v soboto 29. maja ob 20 v
predavalnici Slovenske hiše. 1. kulturni
večer prireja Literarni odsek Ivan Can-
kar: njegovo življenje in delo v podobi.
Predava z diapozitivi dr. Tine Debeljak
kot uvod v Cankarjevo stoletnico.

Slovenski dom v San Martinu

15. OBLETNICA BLAGOSLOVITVE DOMA

V NEDELJO, 16. MAJA

ob 11.30 sv. maša v dvorani doma — nato kosilo

ob 15.30 AKADEMIJA

po akademiji DRUŽABNA PRIREDITEV

Sodeluje: SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBEL

Pristava

Monte 1851, Castelar

SOBOTA, 22. maja ob 20

NEDELJA, 23. maja ob 18

TRIJE VAŠKI SVETNIKI

Veseloigra v 3. dejanjih

Režija: Miha Gaser

Vabljeni!

Zavetišče škofa dr. Gregorija Rožmana

vabi na

PRIJATELJSKO VEČERJO

V SOBOTO, 29. MAJA, OB 20. URI

SLOMŠKOV DOM — RAMOS MEJIA

Po večerji prijateljska zabava

Sodeluje: DUC IN ALTUM

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Corre Argentin Central (B)	FRANQUEO PAGADO
	Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión N° 3825
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.811.428	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976
za Argentino \$ 1.400.— (140.000), pri
pošiljanju po pošti \$ 1.450.— (145.000);
ZDA in Kanada pri pošiljanju z avion-
sko pošto 20 USA dol.; obmejne države
Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25
USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA
in Kanada za pošiljanje z navadno po-
što 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E.
33-7213.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija nudi članom nad
60 let starim, ki so v zaostanku s član-
narino, da to poravnajo do 1. julija
1976 in se jih po 6 mesečni dobi vklju-
či v Zavarovalni sklad. Po tem datumu
se ne morejo več vpisati v Zavarovalni
sklad, lahko pa ostanejo člani ZS.

Seja medorganizacijskega sveta bo
v petek 21. maja ob 20. uri v prostorih
Zedinjene Slovenije.

Vsem sorodnikom in rojakom sporočamo žalostno vest, da se je
po dolgi bolezni, okrepčana s svetimi zakramenti, dne 3. maja v 38.
letu starosti preselila iz te solzne doline v večno domovino naša draga
hčerka, žena, sestra, teta, gospa

Nada Dolenc de Acosta

Njeno izčrpano telo smo pokopali 4. maja na pokopališču Flores.
Zahvaljujemo se msgr. Antonu Oreharju za pogrebno sv. mašo,
tolažilne besede in za vodstvo pogreba, prav tako za obiske v bolnišnici
in prinašanje sv. zakramentov. Hvala č. gg., ki so ob mrtaškem odru
opravili molitve. Zahvala vsem za podarjene vence in šopke rož. Prav
tako številnim kropicem in pogrebem, kateri so se prišli posloviti in
moliti za njeno dušo.

Vsemogočni naj ves trud stoterokrat poplača.

Njeno dušo priporočamo v molitve.

Žalujoči:

mož Carlos
sin Gabriel
starši Franc in Marija
bratje Miha, Marjan in Helena
stric Matevž z družino
in ostalo sorodstvo.

4. maja 1976

Buenos Aires, Quilmes, ZDA, Kanada, Francija, Zabnica

pri škofiji Loki, Ljubljana

Ludvik Puš

NA DOLGO POT

Samo nekaj dni je minilo od mojega
nastopa službe na fari Hopfgarten, pa
je dospela brzojavka iz Salzburga. „Pri-
dem z brzovlakom jutri popoldne ob
dvch.“ sem sporočil, ostali del dneva
pa porabil za potrebne priprave, da bo
vse nared, ko se skupno vrneva semkaj
— na novo postojanko na najini dolgi
poti v tuji, še bolj tuji svet. Pri tem
so se mi obnavljale slike iz bližnje
preteklosti.

Ravno preden sem zapustil Plešivec,
mi je žena prinesla od prijateljev iz
taborišča v Spittalu ob Dravi pismo,
kjer mi sporočajo, da mi bo odprta
kmalu pot čez široko morje v Argenti-
no. Če se je bom poslužil, bo seveda
odvisno od moje odločbe, nikake obveze
ne pomeni moje ime na listi.

Bilo je pred štirinajstimi leti, za ča-
sa šestojanuarske kraljeve diktature,
da me je našel v Ljudski posojilnici v
Ljubljani sošolec iz škofskih zavodov,
tedaj izseljenški duhovnik v Argentini.
Jože Kastelic. Kasneje se je požrtvo-
valni služabnik božji pri plezanju v go-
rovju Andov smrtno ponesrečil. Bil je
namreč navdušen hribolazec, velik lju-
bitelj gorskega sveta. V Ljudski poso-
jilnici sem tačas prehodno „vedril“, do-
kler se neurje šestojanuarskega in-
tergalnega jugoslovanstva ne unese in se
vrnem v javno službo. V taki situaciji
se me je Kastelic lotil z vso vnemo, me
vabil in mi prigovarjal, naj se ne pu-
stim politično preganjati, ampak se ra-

je z njim odpravim v Argentino. V
Buenos Airesu bom prevzel med sloven-
skimi izseljenci kulturno delo, zlasti bi
me zelo rad imel v uredništvu versko-
narodnega lista „Duhovno življenje“, ki
ga je nedavno ustanovil. Kakor tudi
je bil vztrajen, se mu vendar ni po-
srečilo. Nisem bil nikoli navdušen za
tujino, pa naj bi bila še tako vabli-
va. Moj študentovski drug se je vrnil
v Argentino — brez mene, čeravno mi
je obetal lepo in udobno življenje.

Kadar koli sem sedaj pomislil na
pismo svojih begunskih prijateljev, se
mi je to vabilo obnovilo v spominu in
mi je stopila pred oči Argentina, na ze-
mljevidu kakor klin v Ognjeno zemljo
zapičena dežela, o kateri se je malo ve-
delo. Glej, sedaj sem bil na tem, da se
odpravim tja iz resnične nuje, v nego-
tovost, namesto da bi se bil odzval kli-
cu prijatelja pred 14. leti in se podal
tja na domnevno lepše in boljše živ-
ljenje. Tako je na svetu, kakor pravi
pregovor: Človek obrača, Bog pa obrne.

V tistih dneh je bila Argentina pr-
va prekomorska dežela, ki je odprla
vrata protikomunističnim evropskim
beguncem, ki je zanje vneto in uspe-
šno posredoval na najvišjih argentins-
kih mestih Kastelicev naslednik v Bue-
nos Airesu, Janez Hladnik. Ni torej bi-
lo še nikake izbire. Z ozirom na ta po-
ložaj sem nekako tako računal: če se
mi posreči najti vsaj kolikor toliko zno-
sno mesto v Avstriji, se ga bom okle-

nil in ga držal vsaj toliko časa, dokler
se ne odpro možnosti emigriranja še v
druge prekomorske dežele, v prvi vr-
sti v Ameriko (ZDA) ali Kanado. Čas
je bil še vedno težak, gospodarstvo raz-
bito, psihoza nasičena z atmosfero nū-
rberškega procesa, ki je razkril naci-
stično grozodejstvo, a med glavnimi sod-
niki so sedeli predstavniki sovjetskega
režima, ki je zaradi komunističnih zlo-
činov sam spadal na zatožno klop. O-
zračje je bilo zatohlo, v Nemčiji in Av-
striji so vladali po razbitju dežele na
štiri cone zmagoviti okupatorji, pri-
hodnost je bila negotova. Kdo bi mogel
v takih okoliščinah računati na usta-
ljenost, na zanesljivo bodočnost?

Argentina je lebdela pred očmi kot
zanesljivo končno zatočišče in pribež-
lišče, kadar bi vse drugo odpovedalo.
Zato sem sporočil prijateljem, ki so se
v taborišču ljubeznivo brigali za mojo
usodo, da hvaležno sprejemam možnost
emigracije v Argentino, naj me zato-
rej obdržijo na listi. Vendar zaenkrat
še nisem odločen ali pojdem ali ne.

V salzburških dneh sem hodil na
Kalvarienberg iskati miru za zbranost
in meditacijo. Našel sem vse to v obil-
ni meri ob delovnih dneh, ko je bil
hrib prazen in tih, da si slišal le rahlo
šumenje vetra v vrhovih visokih dre-
ves in drobljenje in cvrčanje drobnih
krilatih pevcov po vejah. Kdor me je
srečal na samotnih stezah, je lahko vi-
del v moji roki šolski knjigi podobno
vadbico — španskega jezika. Kdo ve?
Morda utegne nekaj jezikovne vadbe
dobro služiti, če in kadar bi se ladja u-
stavila v buenosaireškem pristanišču...
Pristaviti pa moram resnici na ljubo,

da mi učenje španščine ni bilo pri-
jetno, čeprav mi zaradi sorodnosti z la-
tinščino ni delala posebnih preglavic.

V Hopfgartnu sem se na brzovajno
sporočeni dan vsedel na brzovlak Inns-
bruck-Salzburg v rani jutranji uri in
izstopil ob dveh popoldne na postaji
Salzburg. Vožnja je bila zelo prijetna.
Svet ob tej progi je pokrajinsko kra-
sen, meni se je zdel še lepši zato, ker
je bil nekaj dni poprej goro in breg
kar na debelo pokrli sneg, da so se
pobočja hribov in gora bleščala v sonč-
nih žarkih, kot ogromni kristali, pa tu-
di zato, ker sem šel naproti ljubi ženi
mojega srca. In še zato, ker sem po
nekaj dnevih življenja na novem polo-
žaju dobil zanesljiv vtis, da se bo tam
dalo živeti, morda celo — če bi človek
hotel biti optimist — znošno živeti. Kdo
bi pri takem stanju stvari ne bil ži-
dane volje!

Vlak je zapeljal v salzburško po-
stajo skoraj točno ob napovedanem ča-
su. Izstopil sem iz vagona, ki mi je bil
v Hopfgartnu najpripravnější, čeprav
je bil zadnji v garnituri in je v Salz-
burgu ostal precej daleč od delno po-
rušenega postajnega poslopja. Bil sem
zatorej med zadnjimi potniki, ki so se
po dolgem peronu bližali izhodu. Že od
daleč sem zagledal svojo ženo, kako ne-
kako zaskrbljeno izprašuje mimo hite-
čega potnika, ali je to brzovlak iz Inns-
brucka. V tem je pa že tudi ona zapo-
zila mene, ki sem ji veselo pomahal,
in bilo je svidenje, čigar obojestrans-
skega veselja je bilo v izobilju.

Odpravila sva se peš proti seme-
nišču, saj razdalja ni velika, po pri-
sojnih pločnikih je sonce že posušilo

sleherno sled zapadlega snega, hoja je
bila prijetna, prtljage ni bilo, razen
mojega ročnega kovčka — kdo bi torej
lezel v tramvaj. Ko sva skupno stopila
v pisarno semeniškega direktorja, se
je široko nasmehnil, rekoč:

„Tako se je sedaj vse srečno izteklo.
Zadovoljni smo, da smo mogli skromno
pripomoči k temu veselmu izidu, in
najlepše plačilo je, videti vaju znova
združena na poti v novo življenje med
Tirolci, kjer se bosta dobro počutila.
O tem nič ne dvomim.“

Na Tirolskem

Dogovorili smo se, da odpotujeva
naslednji dan zjutraj. Ker je bil tisti
dan ravno Miklavžev večer, naju je se-
meniški vodja povabil, da se gotovo u-
deleživa večerje in pogledava, ali je
nama tudi v Salzburgu Miklavž kaj
prinesel. Obljubila sva priti na večerjo,
nato pa namerila korak proti Nonnen-
bergu, kjer je sameval najin vzvišeni
prijatelj, da bi ga pozdravila in se od
njega poslovila.

Počasi so se razpletale priprave za
njegovo začasno preselitev v Einsiedelu
v Švici. Bil je že nestrpen zaradi ved-
no novih ovir, a ničesar ni mogel na-
rediti, da bi se njegov odhod pospešil.
Šele ko sva bila midva že nekaj mese-
cev v Hopfgartnu se je mogel presele-
liti. Ko se je z vlakom vozil mimo na-
jinega novega bivališča je intenzivno
mislil na naju, se obrnil proti trgu nad
železniško progo, z mogočno cerkvijo v
sredini in nama od daleč poslal svoj
pastirski blagoslov.

(Bo še)